

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ

Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013 - faza II

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii actului normativ

<p>1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)</p>	<p>Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 și (UE) 2022/869 și a Deciziei (UE) 2017/684 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 (reformare)</p> <p>Regulamentul (UE) nr. 2024/1789 stabilește norme nediscriminatorii pentru condițiile de acces la sistemele de gaze naturale și de hidrogen, luând în considerare caracteristicile specifice ale piețelor naționale și regionale, în vederea asigurării unei funcționări corespunzătoare a piețelor interne ale gazelor naturale și hidrogenului și pentru a contribui la flexibilitatea sistemului energetic și facilitează realizarea și exploatarea unor piețe ale gazelor naturale și hidrogenului care funcționează corespunzător și transparente, cu un nivel ridicat al securității aprovizionării, și asigură mecanisme prin care să se armonizeze normele de acces la rețea pentru tranzacțiile transfrontaliere de gaze naturale și hidrogen</p> <p>Premisele (33) și (34) din Regulamentul (UE) 2024/1789 precizează următoarele:</p> <p><i>(33) Autoritățile de reglementare ar trebui să asigure respectarea prezentului regulament, precum și a codurilor de rețea și a orientărilor adoptate în temeiul acestuia.</i></p> <p><i>(34) În orientările prevăzute într-o anexă sunt stabilite norme mai detaliate. După caz, normele respective ar trebui să evolueze în timp, ținând cont de diferențele care există între rețelele naționale din sectorul gazelor naturale și de nivelul dezvoltării acestora.</i></p> <p>Prevederile art. 6 alin. (1) - Servicii pentru accesul terților cu privire la operatorii de transport și de sistem - din Regulamentul (UE) nr. 2024/1789 dispun următoarele:</p> <p><i>”(1) Operatorii de transport și de sistem au obligația:</i></p> <p><i>(a)să ofere capacitate și servicii în condiții nediscriminatorii tuturor utilizatorilor rețelei;</i></p> <p><i>(b)să ofere atât capacitate fermă, cât și întreruptibilă; prețul capacității întreruptibile</i></p>
--	--

	<p><i>trebuie să reflecte probabilitatea întreruperii;</i></p> <p><i>(c)să ofere utilizatorilor rețelei capacitate atât pe termen lung, cât și pe termen scurt.</i></p> <p><i>În ceea ce privește primul paragraf litera (a), atunci când un operator de transport și de sistem oferă același serviciu unor clienți diferiți, acesta procedează astfel pe baza unor condiții contractuale echivalente, folosind fie contracte de transport armonizate, fie un cod de rețea comun, aprobate de autoritatea competentă în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 78 sau 79 din Directiva (UE) 2024/1788.”</i></p> <p>Regulamentul (UE) nr. 312/2014 al Comisiei din 26 martie 2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz (Regulamentul UE nr. 312/2014) „<i>stabilește un cod de rețea care fixează norme de echilibrare a gazelor naturale, inclusiv norme de rețea cu privire la procedurile de nominalizare, tarifele de dezechilibru, procesele de reglare asociate tarifului de dezechilibru zilnic și echilibrarea operațională între rețelele operatorilor de sisteme de transport”.</i></p>
<p>2. Cadrul național de reglementare</p>	<p>Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013, cu modificările și completările ulterioare (<i>Codul rețelei</i>), reglementează condițiile și regulile de utilizare a Sistemului național de transport al gazelor naturale din România.</p> <p>Conform prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la „<i>aprobarea reglementărilor tehnice și comerciale pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului energiei electrice, termice și a gazelor naturale</i>”.</p> <p>De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. j), lit. o) pct. 2 și lit. q) ale aceluiași act normativ, ANRE:</p> <p><i>„j) elaborează și aprobă regulamentele privind racordarea și accesul terților la conductele de alimentare din amonte, la depozitele de înmagazinare, la sistemele de transport și de distribuție a gazelor naturale; [...]</i></p> <p><i>o) elaborează și aprobă contractele-cadru pentru: [...]</i></p> <p><i>2. pentru prestarea serviciilor de înmagazinare, de distribuție, de transport prin sisteme de transport/conducte de alimentare din amonte a gazelor naturale, desfășurate pe baza unor</i></p>

metodologii și/sau tarife reglementate; [...]

q) elaborează și/sau aprobă reglementările tehnice, comerciale, economice sau operaționale, cu caracter obligatoriu pentru funcționarea sectorului gazelor naturale;”

Potrivit prevederilor art. 3 din *Codul rețelei*, operatorul de transport și de sistem, utilizatorii rețelei, producătorii de gaze naturale, furnizorii de gaze naturale, precum și operatorii de distribuție, clienții direcți și operatorii de înmagazinare „*pot înainta Autorității Competente, în scris, propuneri de amendare a Codului rețelei, cu precizarea tuturor secțiunilor Codului rețelei care urmează să fie amendate, însoțite de:*

a) o scurtă prezentare a tipului și scopului fiecărui amendament propus;

b) orice alt document (analize, rapoarte etc.) care furnizează argumente în favoarea amendamentelor propuse.”

În perioada noiembrie 2023 – ianuarie 2024, ANRE a primit o serie de adrese de la utilizatori ai rețelei care au semnalat anumite disfuncționalități în aplicarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 85/2023 pentru modificarea și completarea unor Ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și de aprobare a Metodologiei de calcul al consumului tehnologic din sistemul de transport al gazelor naturale, în ceea ce privește determinarea dezechilibrului zilnic final ca urmare a aplicării corecțiilor de măsurare.

De asemenea, prin adresa nr. 42/21.07.2021, înregistrată la ANRE cu nr. 81573/22.07.2021, Asociația Furnizorilor de Energie din România (AFEER) a transmis și propuneri de modificare a contractelor de transport aferente punctelor de intrare și celor de ieșire din SNT, în sensul folosirii contractelor prevăzute la anexa 1 și anexa 1² la Codul rețelei sub formă de Contract-cadru, oricare din cele două urmând a fi semnat o singură dată la nivelul unui an gazier, cu valabilitate de la data semnării și până la finalul anului gazier respectiv.

Prin adresa nr. 93573/08.12.2021, înregistrată la ANRE cu nr. 147028/08.12.2021, SNTGN Transgaz SA susține propunerile ce conduc la simplificarea procesului de contractare și transmit și alte propuneri de modificare și completare a Codului rețelei.

Având în vedere cele menționate, ANRE a elaborat proiectul de *Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013*, în care au fost preluate propunerile primite. Proiectul de ordin a fost

	<p>pus în consultare publică în perioada 07.08.2024-07.09.2024. Au fost primite observații din partea următorilor participanți la piață: SNTGN Transgaz SA, ELCEN SA, AZOMUREȘ, OMV Petrom SA, AFEER, Distrigaz Sud Rețele SRL, Delgaz Grid SA, FPPG, Depogaz Ploiești SRL, Romgaz SA, PPC Group.</p> <p>Observațiile centralizate au fost transmise părților în vederea consultării.</p> <p>Prin adresa nr. 87297/18.10.2024, înregistrată la ANRE sub nr. 140669/18.10.2024, SNTGN TRANSGAZ SA solicită transpunerea în cadrul național de reglementare a detaliilor necesare aplicării prevederilor Regulamentului (UE) 2024/1789 cu privire la cerințele de transparență privind calitatea gazelor naturale respectiv cele precizate la punctul 3 subpct 3.3 alin. (4): <i>”Operatorii de transport și de sistem publică zilnic valorile măsurate ale puterii calorifice superioare, indicelui Wobbe, conținutului de hidrogen adăugat în sistemul de gaze naturale, conținutului de metan și conținutului de oxigen, la toate punctele relevante. Cifrele preliminare se publică cel târziu la trei zile după ziua gazieră respectivă. Cifrele finale se publică în termen de trei luni de la încheierea respectivei luni.”</i></p> <p>Prezentul proiect de ordin conține varianta rezultată în urma consultării publice inițiale la care au fost adăugate modificările necesare publicării informațiilor referitoare la parametrii de calitate a gazelor naturale prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1789.</p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Scopul proiectului de ordin constă în modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, în vederea asigurării unei mai bune funcționalități a pieței de energie, având în vedere propunerile primite din partea operatorului de transport și de sistem și a utilizatorilor rețelei.</p>
<p>4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezentul act normativ</p>	<p>Principalele modificări și completări propuse în cadrul proiectului de ordin au ca obiect următoarele aspecte:</p> <p>1. Unificarea celor două contracte prevăzute la anexa nr. 1 (Contract de transport al gazelor naturale aferent punctelor de intrare în SNT) și anexa nr. 1² (Contract de transport al gazelor naturale aferent punctelor de ieșire din SNT) la Codul rețelei sub formă de Contract-cadru, oricare din cele două urmând a fi semnat o singură dată la nivelul unui an gazier, cu valabilitate de la data semnării și până la finalul anului gazier respectiv. Contractul cadru conține termenii generali și condițiile aplicabile între operatorul de transport și de sistem (OTS) și utilizatorii rețelei (UR), în legătură cu prestarea serviciilor de transport și se completează cu documentul/documentele electronice generate de</p>

GMOIS.

Documentul/documentele electronice sunt obținute în urma derulării procesului de rezervare de capacitate care presupune solicitarea de capacitate de către UR și aprobarea capacității solicitate de către OTS și conține toate informațiile specifice produsului/produselor de capacitate rezervat/e ale contractului de transport (tip produs, perioadă de valabilitate, tarif aplicabil, valoare produs). În loc de acte adiționale la contract, acesta se va completa automat cu documentele electronice generate de GMOIS, nemaifiind necesară semnarea de documente în format letric.

2. A fost eliminat Programul de transport și toate trimerile la acesta din tot cuprinsul Codului rețelei, deoarece:

- utilizatorii de rețea au în prezent posibilitatea de a-și transmite nominalizările pentru ziua D în intervalul D-90 până în D-1, conform prevederilor actuale din Codul rețelei;
- activitatea utilizatorilor de rețea în platforma informațională GMOIS se simplifică considerabil, aceștia nemaifiind obligați să introducă date cu privire la programul de transport;
- programul de transport, introdus de utilizatorii de rețea, nu mai este utilizat în niciunul din procesele derulate în platforma informațională GMOIS (rezervare de capacitate, nominalizare, alocare, echilibrare).

2. În vederea întocmirii nominalizărilor /renominalizărilor, a fost actualizată modalitatea de informare cu privire la limitările și/sau întreruperile planificate pentru lucrările de dezvoltare/reabilitare/reparație/modernizare/exploatare și întreținere, în conformitate cu dispozițiile Ordinul ANRE nr.140/2021 privind aprobarea Standardului de performanță pentru serviciul de transport și de sistem al gazelor naturale, cu modificările ulterioare.

3. Au fost abrogate prevederile referitoare la documentul „*Confirmare nominalizare*”, întrucât nu este definit în nicio altă secțiune a Codului rețelei, și nici nu se utilizează în prezent.

4. Au fost introduse prevederi privind schimbul de informații dintre OTS și UR referitor la:

- a) nivelul și structura (re)nominalizărilor;
- b) notificările în legătură cu tranzacțiile din PVT.

Pentru a putea fi aplicată această modificare, a fost necesară modificarea anexelor nr.7, 7¹ și 13, precum și introducerea unei noi anexe, anexa nr. 13¹, pentru corelarea prevederilor

art. 60 cu cele ale art. 37 alin.(2) lit.b).

5. Au fost completate dispozițiile art. 71¹ alin. (1) cu precizarea că în situația în care măsurarea nu se poate realiza din cauze tehnice sau în situația în care nu sunt respectate cerințele art. 71, eventualele diferențe constatate la momentul remedierii problemelor tehnice urmând a fi regularizate conform prevederilor art. 86 alin. (3) din Codul rețelei.

6. A fost modificat intervalul orar de la care începe un ciclu de renominalizare: de la 17,00 la ora 4,00 în loc de la ora 18,00 la ora 4,00.

7. Au fost abrogate prevederile art. 80 alin. (8¹) și (10) referitoare la transferul drepturilor și obligațiilor ce decurg din contractul de capacitate, pentru corelare cu situația actuală.

8. A fost abrogat alin. (4) al art. 86 care prevede că în situația în care dezechilibrul zilnic final calculat ca urmare a corecțiilor provenite din erori ale sistemelor de măsurare este de sens contrar celui calculat inițial, dezechilibrul zilnic al UR se consideră egal cu zero, în vederea închiderii balanței lunare a fiecărui UR.

9. Anexele la Codul rețelei nr. 1, 3, 4, 7, 7¹, 9 și 13 au fost modificate, iar anexele nr. 1², 2, 5, 6 și 8² au fost abrogate.

10. A fost majorat nivelul garanției financiare inițiale (NG) pe care UR au obligația să o constituie în favoarea OTS la încheierea contractului de echilibrare și acces la PVT.

11. A fost introdusă o nouă anexă la Codul rețelei, anexa nr. 13¹ - „Formular - Cantitatea validată a tranzacțiilor în PVT.

12. Au fost introduse modificările necesare schimbului de informații dintre utilizatorii de rețea și OTS în vederea schimbului de informații privind compoziția și calitatea gazelor naturale transportate.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de act normativ

<p>1. Impactul macroeconomic</p> <p>a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei</p> <p>b) impactul asupra operatorilor</p>	<p>Proiectul de act normativ vine în întâmpinarea UR prin simplificarea procesului de rezervare de capacitate. Prin utilizarea unui singur contract care să cuprindă toate regulile aplicabile serviciilor de transport se menține modalitatea de rezervare de capacitate separat, pe puncte de intrare, respectiv de ieșire din SNT.</p> <p>De asemenea, în vederea închiderii balanței lunare a fiecărui UR, prin modificările propuse la Codului rețelei se modifică modul de determinare a dezechilibrului zilnic final calculat ca urmare a corecțiilor provenite din erori ale sistemelor de măsurare. Proiectul de ordin</p>
---	---

economici c) impactul asupra consumatorilor/clientilor finali (variații de preț sau altele asemenea)	detaliază schimbul de informații referitoare la compoziția și calitatea gazelor naturale vehiculate prin SNT.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
4. Implicații sociale	Nu este cazul
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra patrimoniului ANRE –

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a – Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Proiectul de act normativ modifică și completează Ordinul ANRE nr. 16/2013 privind aprobarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

din care decurg angajamente	
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a – Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	În vederea respectării principiilor transparenței decizionale, stabilite prin dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare, proiectul de ordin, însoțit de referatul de aprobare se supun consultării publice, prin publicarea pe pagina de internet a ANRE pentru o perioadă de 30 de zile.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Nu este cazul
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul
4. Alte informații	